

מסורת הש"ס

(א) מנחת כהן (ג) [שבת ב].
 (ב) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ג) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ד) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ה) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ו) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ז) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ח) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (ט) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (י) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יא) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יב) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יג) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יד) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (טו) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (טז) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יז) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יח) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (יט) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].
 (כ) [מנחת כהן] (א) [שבת ב].

תורה אור השלם

1. שום תשים עליך מלך
 אשר יבחר יי אלהיך בו
 מקרב אחיך תשים עליך
 מלך לא תוכל לתת
 עליך איש נכרי אשר לא
 אחיך הוא:
 דברים טו טז
 2. ונקרא שמו בישראל
 בית יהודין הקהל:
 דברים כה כז
 3. ונגשש ונבחרו אליו
 לענין הוקנים והקליה
 נעלו מעל רגלו וקרא
 בפניו ונתנה וקרא
 קבה יעשה לאיש אשר
 לא יבנה את בית אבותיו:
 דברים כה ט

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מרופט
 בביבוק. וכן האי מרופט
 דלרפת מנילה דף ט
 ע"כ: תוס' ד"ה ואע"פ
 ובי' דלא מפלסא אב לא
 הצ"ע ביה היבנות. ע"י
 חולין כ ע"ה מרופט לא
 למעוטי:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והקראת
 וכו' רעונו ע"ה לענין
 שהרי: (ב) תוס' ד"ה לענין
 רש"י ובי' דלא מפלסא אב לא
 קושיות ר"י. ובי' בנות
 קושיות ר"י. דלא מפלסא אב לא
 אלא לתלמי גרים דלא סגי
 בלדמו בקדושה אלא
 בהסוד בקדושה אלא לא
 נענין אפי' אמו מישראל
 בחלפת גרים ועיין בתוס'
 דקדושת דף מד טס מובאר
 ק:

הגהות הגר"א

[א] נב' (וי חולין) תלמי
 ג' כ"ב כ"ה בתוספתא אבל
 לפי היבנות ג' לא
 (ומי' והמורה אמרה נעלו
 ולא נעלו כ"ר מקרא
 רש"י וגם בתוספתא לתת.
 ומי' א"כ מה כ"ר חלפתה
 כשרה פירוש דיעבד
 דוקא) ועיין מהל דעל
 נוסף שלט קשה מנה
 קושית וגם קשה להולמו
 שיהא מוסרין כה"ק מנור
 המעשה דמנ"י היבנות
 (ועי' רמב"ן):

מוסף רש"י

במעל מרופט. שנתקלקל
 ונפרד מתיבתו (מגילה
 כז).

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קב.

עין משפט גרי מצוה

ב א ב מיי פ"א מהל'
 סנהדרין הלכה יא
 טו"ש"ע ח"מ סי' ז ספיקא
 וטו"ש"ע י"ד סי' רטט
 ספיקא יא:
 ז ג מיי פ"ד מהלכות
 יבוס הלכה ה סג
 עשין כב טו"ש"ע אה"ש
 סימן קסט ספיקא ג
 וטו"ש"ע י"ד סימן קסט
 ספיקא יא:
 יח ד ה מיי שם הלכה ו
 סג סג טו"ש"ע
 אה"ע סימן קסט ספיקא טו
 ועיין כ"י:
 יח ו טו"ש"ע שם ספיקא יט
 ופירוש סדר חליצה
 ספיקא טא:
 כ ז מיי שם הלכה ז:
 כא ח מיי שם הלכה טו
 טו"ש"ע שם ספיקא לג
 ופירוש סדר חליצה
 עג:
 כב ט מיי שם הל' טא
 טו"ש"ע שם ספיקא לו:
 כג י טו"ש"ע שם ספיקא טו
 ספיקא לו:

לענין רש"י

אשטר"ל [אשטר"ל] [ש].
 שנים, שו"כים.
 ביי"מ [פרימבר"א].
 להרוק.
 של"ח [טל"ח] עקב.

תוספות ישנים

(א) ובפס' גד מורי אי
 פסקינא דורות דקפיקנא
 לכה' בת גר [ואפי' בת בת
 גר:] אע"פ דלית ביה
 חומרתא נוייליש' כלע"ן
 קמרינן ביה מתנא,
 רעונו, וכן אטו נוסה'
 הדינא לנשות סגדל של
 חלצה לחיל' ולרעות
 לקשור סביב השוק וטו
 לחזר שלא יהו אטו המעל
 רחנות יומר מדאי שלא
 יכרה זו על זו אלא כדי
 לכרוך סביב השוק כלנד
 כדי שפניהן און זו לחמתה
 ולא יומר:

תוס' חד מקמאי

נפקא: מאן דאמר מעל
 לבתחלה [לא] מ"ט
 איליא משום הור"ל
 פנתא מעל וארקתא מעל
 דמעל אי הכי אפילו
 דיעבד נמי לא אלא
 גזירה משום מעל מרופט
 כלומר פשיטא דבכה"ג
 מעל דמעל והסנדל כשר
 הוא ומכהא משמע שאין
 מעל והסנדל מדרוס
 א' דהא אמו מפקי'א
 שהמעל מיפסיל משום
 ריקנות דמעל והסנדל כשר
 אלא אין לסנדל פנתא
 שיקורי אנפיקורי בלעז:
 א"ר ינאי בין שהתיר הוא
 ושמהו בין שהתירה
 היא ושמהו הוא חליצה
 פטולה עד שתמיר היא
 ותשמיט היא בעי' ר' ינאי
 קרעוהו מהו שרפתהו
 מהו גלויי כרעא בעינן
 והא איכא או דלמא
 חליצה בעינן וליכא תיקו.
 בעא מניה נחמיה בן
 ברון מרבה שני מעלי
 זה על זה מהו.
 ה"ד איליא דשלפתיה

או של נתבע וצתכות פר"ח מרענא שטרלא אפילו כמזב
 נאמנות כשטר נשבע וגובה ונראה לר"י שרונה לומר שכתב לו ליה
 למלוה צמוך השטר דמהימן ליה בלא שבעה כל אימת דלמחר לא
 פרענא אפילו פרעו צעד אחד ופוגם ונפרע שלא בפניו דהוה לרין
 שבעה אי לא דכתב ליה הכי וכה"ג.
 מייירי הכא: ג' דן את חבירו דבר
 תורה. פירש בקונט' היינו לדיני
 נפשות ואין נראה כדכתיב בהסולן
 (לעיל דף מה): **לענין חליצה** עד
 שיהא אביו ואמו מישראל. פי' באמו
 לא סגי עד שיהא גם אביו מישראל
 אבל באביו לחוד סגי דהא אפי' לענין
 ימוס כהונה סגי באביו מישראל
 כדאמרין בעשרה יוספין (קידושין עו).
 (ב) הקשה ר"י דצפרק נערה צתכות
 (דף מד): אמר ג' נערה המאורסה
 כי עשמה נעלה בישראל דהורטה
 ולדתה בקדושה ישראלית מעלימתא
 היא ומירך כיון דהורטה ולדתה
 א"כ לחלפת גרים נמי כיון שהורט'
 ולדת' בקדושה הוו נמי ישראל
 מעליא וקרינן צהו עליך וי"כ בלאו
 מונקרא שמו בישראל נפקא פסול
 גר לחלפת גרים עד שתיא אמו
 מישראל דענין מקרב אחיך ולהכי
 אית לן למידרש מונקרא שמו בישראל
 עד שיהא אביו מישראל (א) ולפי זה ריך
 לומר דרב שמואל היתה אמו מישראל
 דהא לא אינטריך צרימא למיפסל
 אלא איתו שאלמו מישראל:
ה"ה דאפי' לא בתחלה ואידי דתנא
סיפא בו. ממה תקשה ליה
 סיפא דקמי' סגדל שיש צו עקב
 כשר משמע הא לבתחלה לא אלא
 ע"כ משום דקמי' סיפא אס' אין צו
 עקב פסול נקט רישא כשר וי"ל
 דה"מ למימר וליטעמין:
וע"ה שורחני הוא תדיר. זירושלמי
 גרם שולחני הייתי צעירי ועלמי
 שולחני כו': **ובי חולצין במנעל.**
 ול"ג והמורה אמרה נעלו ולא
 נעלו כמו שפירש בקונטרס וגם
 רב יהודה גאון ממקור מן הספרים
 ובתוספתא אינו:
גזירה משום מעל המרופט.
 ואס' תאמר דמי' צסוק
 פרק תולין (שם דף קמא: וסס) לא
 תלא אשה צמעל המרופט ולא
 תחלוץ צו ואס' חלצה כשרה
 וי"ל דהס' אינו מרופט כ"כ שלא
 יהא רחוי לנעול צו:
ואע"פ דאית ביה חומרתא קמרינן
ביה מיתנא. זירושלמי
 צפרקין גרסינן כיצד הוא עושה
 קושרו עד שיהא יכול להלוך צו
 מאליו רבי חנינא צריה דרבי הלל
 אומר עונבו כדי שמוכל להמירו באחת
 מידי כיצד היא עושה מתירתו צימין
 ותופסמו צשמאל ושומט עקב צימין
 וגוררתו צשמאל עד שתיא התרה
 וחליצה צימין עד כאן ירושלמי ומיהו
 נהגו לקשור היטב צקשר גמור וגם
 צריך שתימירו צידה הימנית לפי
 הירושלמי ואע"פ שלא מנינו ספוקל
 צשמאל אלא צרגל אבל ציד כשר
 לחלוץ אפילו צשמאל ואמרינן נמי
 לקמן צסוק פירקין (דף קה). גידמת
 חוללת צשייה משמע' דלא מיפסלא
 אס' לא חלצה צידה הימנית:
 ומי

גר דן אס' חבירו. דיני נפשות דלילו דיני ממונות אפילו לכל ישראל
 דכין (סנהדרין דף גב). הכל כשרים לדון דיני ממונות ואמר"י (שם) הכל
 לאתויי מאי לאתויי גר: עליך הוא דענין מקרב אחיך. אבל על
 הגר אפי' חבירו אתה מקים עליו. דיין בכלל מלך דכתיב (משלי כט)
 מלך במשפט יעמיד ארך' אס' דומה
 דיין למלך שאין צריך כלום יעמיד
 ארך ועוד שימות הרבה כמזכיר כאן
 כל משימות שאתה מסיס לא יהו אלא
 מקרב אחיך: צישראל'י. משמע שיהא
 ישראל מכל דנדין: צמילתיה דרבה
 גרסינן חולצין צמעל שומעין לו אין
חולצין צסנדל אין שומעין. ומדקאמר
 אס' יבא חליצו כו' דכל כמה דלא
 חמי חליצו ואמר לא חלצין חלמא
 נענעל לבתחלה לא. וצדרצ יוסף גרסי'
 אס' יבא חליצו ויאמר אין חולצין
 צמעל שומעין לו אין חולצין צסנדל
 אין שומעין לו וכל כמה דלא אמר לן
 חליצו אין חולצין צמעל חלצין
 לבתחלה: ה"ג אמר לו וכי חולצין
צמעל. ול"ג והמורה אמרה נעלו
 ולא נעלו שאין מעל כמזב בכל
 המורה אלא נעלו כגון של נעלך (שמות
 ג) שלף איש נעלו (רות ד) דמשמע
 אין סנדל צין מעל דמעל לשון
 חכמים ונעל לשון מורה והאי דאמר
 מעל לבתחלה אסור לאו מקרא יליף
 אלא משום גזירה דללקמן. והאי
 דכתיב צאורימא (דברים לג) צרוך
 ונחשת מעליך לשון מעל וצריח
 הוא: **משום דר"מ:** פנתא. גב
 המעל: **וארקתא.** שרוך נעל (ג'אס'ט
 ד) מתנבס ארקתא דמסאכא סופלין
 רעונו על אוניו והוו ליה כשני
 נעלים זה על גב זה אבל סנדל אין
 קושרין וכופלין רעונו (ב) של אוניו
 שהרי קשה הוא ואין הרעונו דומקמו
 אבל צשפת פיו יש כמו קשר לקצר
 את פיו: א"ה אפילו דיעבד נמי.
 אלא מדאמרינן חלפתו כשרה ש"מ
 גלויי כרעא צעניא אפילו שני מעלים
 זה על גב זה כי שולפת לתריוויו
 שפיר דמי כדאמר לקמן צ' מעלים
 כו' מהו ועד כאן לא מיבעיא ליה
 אלא דקרעמיה לעילא ושולפמיה
 לתתא אבל שלפתניהו לתריוויו
 שפיר דמי: **מרופט.** מצוקע קרוע
 מלמעלה דיון דריכין אפ"ג דקרוע
 מייסב ליה אכרעיה אבל סגדל שהא
 קשה אין יכול לייסב על רגלו משנפחת
 וליכא למיגזר מידי: **שינל.**
אשטר"ל ונוט לחולצו: **אע"פ דאיס**
ציה חומרתא. קשר קשור על שפתיו
 ומעמידו שלא יא' מן הרגל אפי'
 צשעת חליצה קמרינן ציה מיתנא
 כי הכי דתימיה היא ומשירי והדר
 תחלוץ ותהי חלצה מעליא: **צשמט**
רוצ העקב. כגון ששמטה את רוצ
 העקב מן הסנדל אע"פ שלא חלצו
 כולו חומרה: **הוסרו רעונו מעל.**
 שלא המירמן היא: או **ששמט.** הוא
 רוצ הרגל והיא חלצו לגמרי:
 ט דחיס. נסמך. לשון דחוס צרימ"צ"ר
 צלע"י. עקב. שולין: **משיע ליה**
כו'. הא דקמי' התירו רעונו כו':
שרפסו. השליכה גחלת על הסנדל
 כשהוא כרוך צרגלו ושרפסו:
 מוקי
 דמעל לא צריכא דקרעתיה לשלפתיה לתתא וקאי עילאי
 מאי חליצה בעינן והא איכא או דלמא גלויי כרעא בעינן וליכא
 ומי